

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 85 0 К 066478 18 Квлз
Бања Лука, 20.02.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даниеле Миловановић као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног С.С. због кривичног дјела полно узнемиравање из члана 170. став 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Д.Т. из Д. изјављеном против пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 К 066478 18 Кж 7 од 16.04.2018. године, у сједници вијећа одржаној дана 20.02.2019. године, донио је

П Р Е С У Д У

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног С.С., поднијет против правоснажне пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 К 066478 18 Кж 7 од 16.04.2018. године.

О б р а з л о ж е њ е

Правоснажном пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 К 066478 18 Кж 7 од 16.04.2018. године потврђена је пресуда Основног суда у Добоју број 85 0 К 066478 18 К 3 од 23.02.2018. године, којом је оглашен кривим оптужени С.С. да је починио кривично дјело полно узнемиравање из члана 170. став 1. Кривичног законика Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 64/17, у даљем тексту: Кривичног законика), за које дјело му је изречена казна затвора у трајању од девет (9) мјесеци. Ослобођен је плаћања трошкова кривичног поступка, а оштећена, малољетна Ј.Ј. је са имовинско правним захтјевом упућена на парницу.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) је благовремено поднио бранилац осуђеног, адвокат Д.Т. из Д. због повреде Кривичног закона и због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17 и 66/18, у даљем тексту: ЗКП РС), с приједлогом Врховном суду Републике Српске да преиначи пресуду Окружног суда у Добоју број 85 0 К 066478 18 Кж 7 од 16.04.2018. године, тако да оптужбу одбије или да оптуженог ослободи оптужбе, а у противном да у цјелини укине другостепену и првостепену пресуду и предмет врати на ново одлучивање.

Замјеник главног републичког јавног тужиоца Светлана Брковић је оспорила основаност Захтјева и предложила да се исти као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвала подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку), док је ограничењима из става 3. искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају поднесеним Захтјевом браниоца осуђеног означена су оба наведена законска основа побијања правоснажне пресуде. Повреда Кривичног закона је истицана и као жалбени основ при чему није прецизиран одређени облик ове повреде предвиђен у одредби члана 312. ЗКП РС, али аргументима из образложења Захтјева се првенствено указује на повреду предвиђену под тачком в), а потом и под тачком а) цитиране законске одредбе, у вези са чланом 3. став 2. ЗКП РС. Повреда права на одбрану из члана 311. тачка г) ЗКП РС је, према образложењу Захтјева, учињена у жабеном поступку на начин што другостепени суд није одговорио на кључне жалбене приговоре у погледу чињеница од одлучног значаја. Осим тога аргументима у образложењу Захтјева је подвргнута критици чињенична основа правоснажне пресуде, те се указује и на оне форме битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС и битне повреде одредаба кривичног поступка став 2. исте законске одредбе, које не могу бити законски основ за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде.

У образложењу Захтјева се врло детаљно интерпретирају аргументи истицани у оквиру жалбених основа побијања првостепене пресуде у сегменту приговора чињеничној основи пресуде, битних повреда одредаба кривичног поступка учињених у поступку доношења те пресуде и повреде Кривичног закона. При томе се сугерише да је жалба саставни дио Захтјева, што је неприхватљива теза јер се ради о различитим врстама правних љекова који се заснивају на различитим законским основима побијања пресуде (при чему су разлози за подношење Захтјева врло рестриктивно одређени). Конекција између ова два правна лијека се своди на то да је, према цитираној одредби члана 350. став 2. тачка а) ЗКП РС, подношење Захтјева, као ванредног правног лијека условљено претходним изјављивањем жалбе на првостепену пресуду, као редовног правног лијека и што се повреде материјалног и процесног закона могу истицати у Захтјеву само ако су биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Међутим, када је у питању образложење Захтјевом означених повреда закона, онда оно мора садржавати сасвим прецизно одређене и јасне разлоге за

истакнуте приговоре, па слиједом тога није прихватљив методолошки приступ образложења који се Захтјевом сугерише и који се огледа у упућивању на садржај образложења жалбе. Слиједом тога, овај суд ће при одлучивању о основаности Захтјева у сегменту приговора о повреди права на одбрану размотрити само оне тврдње Захтјева којим су указује на конкретне жалбене приговоре на које, према тврдњи Захтјева, побијана другостепена пресуда није одговорила.

Апострофирајући да је повреда права на одбрану учињена у жалбеном поступку и да се манифестује у облику недостатка образложења другостепене пресуде за истакнуте жалбене приговоре, Захтјев тврди да се разлочи побијане пресуде у погледу жалбених приговора одбране на првостепену пресуду, своде на формално образложење које је без икакве унутрашње вриједности. При томе се прецизира да се за жалбени приговор одбране заснован на тврдњи да се вјештак Т.Д. не налази на листи судских вјештака објављеној у „Службеном гласнику РС“ број 61/16, образложење своди на дословни препис образложења првостепене пресуде, а да је на жалбени приговор одбране о незаконитости проведене истраге, образложење сведено на парафразирање оних законских одредби чија се повреда Захтјевом сугерише, те коначно на приговор жалбе којим тврди да нема приједлога оштећеног за кривично гоњење (јер мајка оштећене није навела да приједлог подноси као законска заступница) дато је паушално и неодрживо образложење.

На наведеним приговорима Захтјева, по оцјени овог суда, не може се темељити тврдња о повреди права на одбрану, као битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Наиме, право на образложење пресуде има суштински значај за остваривање права на жалбу и ово право без сумње улази у спектар права која одражавају правичност поступка и обезбјеђују равноправност странака у поступку. Међутим, према пракси Европског суда за људска права (у даљем тексту: Европски суд) и Уставног суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд), обавеза судова да образложе своје пресуде не може бити схваћена као обавеза да се у пресуди изнесу сви детаљи и дају одговори на све аргументе, а мјера у којој та обавеза постоји зависи од природе одлуке (Европски суд, *Руиз Торија против Шпаније*, пресуда од 9. децембар 1994. године; Уставни суд, *У 62/01* од 5. априла 2002. године, *АП 352/04* од 23. марта 2005. године и *АП 2137/14* од 15.04.2015. године).

Када су у питању одлуке вишег суда, према пракси Европског суда и Уставног суда, довољно је да образложење одлуке садржи слагање са утврђењем нижестепеног суда, тако што ће виши суд у образложење своје одлуке инкорпорирати или упутити на разлоге из образложења нижестепеног суда, или на други начин указати да се слаже с њима (Европски суд, *Гарциа Руиз против Шпаније*, 1999-I; Уставни суд, *АП 2137/14* од 15.04.2015. године). Када се ради о одлуци вишег суда, суштински захтјев је да виши суд укаже на то да је размотрио питања истакнута у жалби која су била од суштинског значаја, да је у случају неслагања с одлуком нижестепеног суда, неслагања засновао на њеној процјени и да жалбу није одбио прије него што ју је претходно размотрио (Европски суд, *Хелле против Финске*, 1997-VIII; Уставни суд, *АП 2137/14* од 15.04.2015. године).

У конкретном случају, сви жалбени приговори браниоца осуђеног, укључујући и оне приговоре које Захтјев апострофира, су претходно интерпретирани у образложењу побијане другостепене пресуде а потом оцјењени, па прихвативши као правилну чињеничну основу пресуде и као ваљане дате разлоге за утврђене чињенице другостепени суд их је инкорпорирао у образложење своје пресуде. Па како то представља прихватљив методолошки приступ образлагања одлука другостепених судова у смислу правних стандарда изражених у цитираним одлукама Европског суда и Уставног суда, те како из таквог образложења несумњиво произлази да је другостепени суд прије доношења одлуке о жалби размотрио све релевантне приговоре жалбе, онда нема мјеста тврдњи Захтјева о учињеној повреди права на одбрану у жалбеном поступку. При томе, се повреда права на одбрану у наведеном облику не може заснивати на томе што се Захтјевом доводи у питање валидност датих разлога у образложењу пресуде за одбијање наведених жалбених приговора као неоснованих.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану је једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка који представља разлог за подношење захтјева за заштиту законитости (према одредбама члана 350. став 1. ЗКП РС) а под повреду права на одбрану не могу се подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда предвиђене у одредби члана 311. став 1. ЗКП РС укључујући и битну повреду из тачке к) цитиране законске одредбе, као и повреду предвиђену у ставу 2. члана 311. ЗКП РС на које се Захтјевом указује. Ради тога је неоснован Захтјев у овом сегменту побијања правоснажне пресуде.

Из образложења Захтјева произлази да се тврдња о повреди Кривичног закона из члана 312. тачка а) и тачка в) ЗКП РС темељи на приговорима о мањкавости чињеничне основе побијане правоснажне пресуде, када се истиче да је суд подвођењем погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања под правну норму извео погрешан закључак о правној посљедици, те на тај начин погрешно примјенио материјално право, али и у томе што постоје околности које искључују кривично гоњење (гоњење није предузето по приједлогу овлаштеног лица). При томе се оспорава методолошки приступ у оцјени доказа и у том контексту Захтјевом апострофира да су и првостепени и другостепени суд у погледу постојања чињеница које чине обиљежје кривичног дјела на најгрубљи начин повриједили начело“ *In dubio pro reo*“ из члана 3. став 2. ЗКП РС.

Дакле, из наведеног произлази да се Захтјевом настоји ревидирати утврђено чињенично стање у побијаној правоснажној пресуди, на начин који би довео до другачије правне оцјене ревидиране чињеничне подлоге, а која би резултирала доношењем пресуде којом се осуђени ослобађа оптужбе, односно пресуде којом се оптужба због постојања околности које искључују кривично гоњење (изостанак приједлога оштећене за кривично гоњење у смислу одредбе члана 170. став 3. Кривичног законика).

На приговорима таквог карактера не може се заснивати тврдња о учињеним повредама Кривичног закона јер нужну претпоставку за позивање на овај основ побијања правоснажне пресуде, представља потпуно респектовање правилности чињеничне основе те пресуде, па како наведени аргументи Захтјева по свом карактеру првенствено одражавају приговор правилности утврђеног чињеничног стања на којем се заснива побијана пресуда, то се не може прихвати као основан приговор Захтјева да је побијана правоснажна пресуда донесена уз повреду Кривичног закона у одредби члана 312. тачка а) и тачка в) ЗКП РС.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору замјеника главног републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев, као неоснован, одбијен.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић